

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM
PRZEJAWIAJĄCYM ZACHOWANIA AGRESYWNE LUB AUTOAGRESYWNE
w Przedszkolu Miejskim nr 4 w Braniewie**

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm.), w szczególności art. 1 pkt 14, art. 68 ust. 1 pkt 3 i 6 oraz art. 102 ust. 1 pkt 3, 5 i 12.
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026 r. poz. 515 tekst jednolity z późn. zm.), w szczególności art. 6 pkt 1 i 2.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 110 z późn. zm.), w szczególności art. 22b i art. 22c.
6. Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Przedszkolu Miejskim nr 4 w Braniewie.
7. Statut Przedszkola Miejskiego nr 4 w Braniewie.

I. Cele procedury

- zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i pracownikom;
- ustalenie prostych zasad reagowania na agresję i autoagresję;
- pomoc dziecku w uspokojeniu się i wyrażaniu emocji w bezpieczny sposób;
- ograniczanie powtarzania się trudnych zachowań;
- rozpoznawanie możliwych przyczyn zachowania dziecka;
- wspólne ustalenie przez przedszkole i rodziców sposobów pomocy dziecku;
- zapewnienie odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

II. Wyjaśnienie pojęć

- **Zachowanie agresywne** to zachowanie, które powoduje albo może spowodować krzywdę innej osoby lub zniszczenie przedmiotów. Nie musi być celowe – może wynikać z silnych emocji, przeciążenia, trudności rozwojowych albo problemów z komunikowaniem potrzeb.
- **Autoagresja** to zachowanie dziecka skierowane przeciwko sobie, np. uderzanie głową, bicie, gryzienie lub drapanie siebie, wyrywanie włosów albo inne działanie mogące spowodować uraz.

III. Przykładowe formy zachowań

- **Agresja fizyczna** – bicie, kopanie, gryzienie, szczypanie, popychanie, szarpanie, plucie, rzucanie przedmiotami lub niszczenie rzeczy.
- **Agresja werbalna** – krzyk, wyzwiska, groźby, obrażanie, wyśmiewanie lub celowe prowokowanie.

- **Agresja relacyjna/spoleczna** – wykluczanie z zabawy, namawianie innych do odrzucenia dziecka, poniżanie albo narzucanie swojej woli.
- **Agresja wobec przedmiotów** - celowe niszczenie zabawek, wyposażenia lub cudzej własności; gwałtowne rzucanie i przewracanie przedmiotów, gdy zagraża to osobom.
- **Agresja niewerbalna** - grożące gesty, zamachiwanie się, celowe naruszanie przestrzeni osobistej lub zastraszająca postawa.
- **Autoagresja** – zachowania, przez które dziecko może zrobić krzywdę samemu sobie.

Zachowania agresywne dziecka to także:

- opór wobec rodzica/nauczyciela/ personelu przedszkola;
- przesadne żądanie zainteresowania oraz uwagi ze strony innych;
- przeszkadzanie innym dzieciom;
- wybuchowość;
- żądanie natychmiastowego zaspokojenia potrzeb.

✂

IV. Postępowanie w czasie zdarzenia

1. Pracownik reaguje spokojnie, stanowczo i bez oceniania dziecka.
2. W pierwszej kolejności przerywa niebezpieczne zachowanie i zabezpiecza dzieci oraz niebezpieczne przedmioty.
3. Używa krótkich komunikatów, np.: „Stop. Nie pozwolę bić”, „Jesteś bezpieczny”, „Pomogę ci się uspokoić”.
4. Wzywa drugiego pracownika. Nauczyciel nadal odpowiada za opiekę nad grupą, a pracownik niepedagogiczny może pomóc w zabezpieczeniu miejsca i wezwaniu pomocy.
5. Jeżeli jest to możliwe, inne dzieci zostają odsunięte od miejsca zdarzenia. Dziecko przejawiające agresję lub autoagresję pozostaje pod stałą opieką osoby dorosłej.
6. Dziecku można zaproponować spokojne miejsce, ograniczenie bodźców, rozmowę, ćwiczenie oddechowe, ulubiony przedmiot lub inną znaną mu metodę wyciszenia.
7. Jeżeli wystąpił uraz, udziela się pierwszej pomocy i postępuje zgodnie z procedurą powypadkową.
8. W razie poważnego zagrożenia życia lub zdrowia należy wezwać pomoc pod numerem 112 lub 999 oraz niezwłocznie powiadomić dyrektora i rodziców.
9. Rozmowę wyjaśniającą przeprowadza się dopiero po uspokojeniu dziecka, z uwzględnieniem jego wieku, możliwości rozumienia i sposobu komunikowania się.

V. Działania po zdarzeniu

1. Nauczyciel zapewnia wsparcie dziecku poszkodowanemu oraz dziecku, które przejawiało agresję lub autoagresję.

2. O zdarzeniu informuje dyrektora oraz rodziców dziecka.
3. Rodzice dziecka poszkodowanego otrzymują informację o zdarzeniu i stanie dziecka, bez ujawniania zbędnych danych dotyczących innego dziecka.
4. Nauczyciel sporządza rzeczową notatkę służbową zawierającą: datę i miejsce zdarzenia, opis zachowania, okoliczności poprzedzające zdarzenie, podjęte działania, informacje o ewentualnych obrażeniach i udzielonej pomocy oraz sposób powiadomienia dyrektora i rodziców.
5. Notatka nie może zawierać obraźliwych określeń, diagnoz stawianych przez nauczyciela ani ocen typu „dziecko jest agresywne”.
6. Przy powtarzających się zachowaniach nauczyciele, specjaliści i rodzice wspólnie ustalają plan pomocy dziecku, w tym sposoby zapobiegania trudnym sytuacjom i reagowania podczas kryzysu.
7. Dziecko może zostać objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Rodzicom można zalecić konsultację w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub u właściwego specjalisty.
8. Jeżeli istnieje podejrzenie, że dobro dziecka jest zagrożone, dyrektor podejmuje działania zgodne ze Standardami Ochrony Małoletnich. Zawiadomienie sądu rodzinnego składa się wtedy, gdy konkretne okoliczności wskazują na zagrożenie dobra dziecka, a nie wyłącznie z powodu nieskuteczności działań wychowawczych.

VI. Współpraca z rodzicami

1. Rodzice otrzymują rzeczową informację o zachowaniu dziecka i działaniach przedszkola.
2. Wspólnie z nauczycielami i specjalistami ustalają możliwe przyczyny zachowania oraz sposoby udzielania dziecku pomocy.
3. W sytuacji przedłużającego się silnego pobudzenia lub pogorszenia stanu dziecka przedszkole kontaktuje się z rodzicem i może poprosić o wcześniejsze odebranie dziecka.
4. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia wezwanie pogotowia nie może być uzależnione od wcześniejszego przyjazdu rodzica.

VII. Dokumentacja

- notatka służbowa ze zdarzenia;
- dokumentacja udzielonej pierwszej pomocy lub dokumentacja powypadkowa – jeżeli doszło do urazu;
- notatka ze spotkania z rodzicami;
- indywidualny plan pomocy dziecku – jeżeli został opracowany.

Dokumentacja jest przechowywana zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych obowiązującymi w przedszkolu.

VIII. Osoby zobowiązane do stosowania procedury

Procedurę stosują dyrektor, nauczyciele, specjaliści oraz pozostali pracownicy Przedszkola Miejskiego nr 4

w Braniewie – w zakresie wynikającym z ich obowiązków.

IX. Postanowienia końcowe

1. Z procedurą zapoznaje się wszystkich pracowników oraz rodziców.
2. Procedurę stosuje się łącznie ze Standardami Ochrony Małoletnich, procedurą udzielania pierwszej pomocy i procedurą postępowania w razie wypadku.
3. Zmiany w procedurze wprowadza dyrektor zgodnie z obowiązującymi przepisami.